

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Edyta Bielak-Jomaa

DOLiS – 035-2106/16

Warszawa, dnia 14 grudnia 2016 r.

Pan

Mariusz Błaszczak

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

ul. Stefana Batorego 5

02 – 591 Warszawa

WYSTĄPIENIE

na podstawie art. 19a ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz. U. 2016 r. poz. 922) zgodnie z którym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych może występować do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej albo o wydanie bądź zmianę aktów prawnych w sprawach dotyczących ochrony danych osobowych, organ do spraw ochrony danych osobowych zwraca się z wnioskiem o rozważenie uregulowania w ustawie z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli (Dz.U. 1999 r., poz. 62 Nr 688) kwestii zabezpieczenia danych osobowych obywateli podpisujących się pod obywatelskimi projektami ustaw.

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych trafiają sygnały wskazujące na brak jednoznacznego uregulowania w przepisach prawa kwestii zabezpieczania danych osobowych przekazywanych przez obywateli wraz z podpisami pod obywatelskimi projektami inicjatywy ustawodawczej.

Ustawa o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej reguluje tryb postępowania w sprawie wykonywania inicjatywy ustawodawczej przez obywateli, o której mowa w art.118 ust.2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którym: „inicjatywa ustawodawcza przysługuje również grupie co najmniej 100.000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu. Tryb postępowania w tej sprawie określa ustawa”.

Zgodnie z przepisami wskazanej ustawy czynności związane z przygotowaniem projektu ustawy, jego rozpowszechnianiem, kampanią promocyjną, a także organizacją zbierania podpisów obywateli popierających projekt, wykonuje komitet inicjatywy ustawodawczej (art.5 ust.1 ustawy). Jeżeli pod projektem podpisze się wymagana liczba obywateli, trafia on wraz z załączonym wykazem obywateli popierających projekt do Marszałka Sejmu. W sytuacji, kiedy podpisów pod projektem ustawy nie udaje się zebrać we wskazanym ustawą terminie, komitet ustawodawczy ulega rozwiązaniu.

W ustawie nie zostało wskazane, kto odpowiada za ochronę danych osobowych zgromadzonych w toku zbierania podpisów, kto jest ich administratorem. W rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 września 1999 r. w sprawie ustalenia wzoru wykazu obywateli, którzy udzielają poparcia projektowi ustawy stanowiącej przedmiot inicjatywy ustawodawczej (Dz.U. 1999.poz. 79, nr 893) ustalono wzór wykazu obywateli, którzy udzielają poparcia projektowi ustawy stanowiącej przedmiot inicjatywy ustawodawczej. Zgodnie z nim, obywatele popierający dany projekt wraz ze swoimi podpisami udostępniają następujące dane osobowe: imię i nazwisko, adres zamieszkania (miejscowość, ulica, nr domu, nr lokalu); numer ewidencyjny PESEL. Również w rozporządzeniu brak jest informacji o tym, kto odpowiada za zgromadzone w wykazie dane osobowe.

Zgodnie z art. 23 ust.1 ustawy o ochronie danych osobowych przetwarzanie danych jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy 1) osoba, której dane dotyczą wyrazi na to zgodę, chyba, że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych; 2) jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa; 3) jest to konieczne do realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia działań przed zawarciem umowy na żądanie osoby, której dane dotyczą 4) jest to niezbędne do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego; 5) jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą. Zatem, zgodnie z ust. 2 powołanego artykułu przetwarzanie danych osobowych powinno znaleźć oparcie w powszechnie obowiązujących przepisach prawa, w tym przypadku – ustawie o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej. W myśl art. 7 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych pod pojęciem

administratora danych rozumie się organ, jednostkę organizacyjną, podmiot lub osobę, o których mowa w art. 3, decydujące o celach i środkach przetwarzania danych osobowych.

Obowiązki administratora danych zostały określone w art. 26 ust.1 ustawy o ochronie danych osobowych. W myśl wskazanego przepisu administrator danych przetwarzający dane osobowe, powinien dołożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, w szczególności jest zobowiązany zapewnić, by dane te były: 1) przetwarzane zgodnie z prawem, 2) zbierane dla oznaczonych, zgodnych z prawem celów i niepoddawane dalszemu przetwarzaniu niezgodnemu z tymi celami, z zastrzeżeniem ust.2; 3) merytorycznie poprawne i adekwatne w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane; 4) przechowywane w postaci umożliwiającej identyfikację osób, których dotyczą, nie dłużej niż jest to niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania. Po osiągnięciu celu dane powinny zostać usunięte o ile ich dalsze przetwarzanie nie jest dopuszczalne na podstawie stosownych przepisów prawa. Zgodnie z art. 26 ust. 2 ustawy o ochronie danych osobowych przetwarzanie danych osobowych w celu innym niż ten, dla którego zostały zebrane, jest dopuszczalne, jeżeli nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą, oraz następuje w celach badań naukowych, dydaktycznych, historycznych lub statystycznych i z zachowaniem przepisów art. 23 i 25 ustawy

Ustawa o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli powinna wskazywać na podmiot odpowiedzialny za przestrzeganie wyżej wymienionych zasad. Nie jest bowiem oczywiste, że to komitet ustawodawczy jest administratorem danych osobowych zgromadzonych w toku zbierania podpisów pod obywatelskim projektem inicjatywy ustawodawczej. Zakładając jednak, że tak jest, wątpliwości budzi kwestia, kto odpowiada za listy z podpisami zgromadzone przez komitet inicjatywy ustawodawczej od momentu przekazania ich Marszałkowi Sejmu albo w sytuacji, gdy komitet ulegnie rozwiązaniu.

Przepisy ustawy nie muszą wprost wskazywać, kto jest administratorem danych określonego zbioru danych, o ile będą określać cały proces inicjatywy ustawodawczej, by znane były jej poszczególne etapy i towarzyszący im proces przetwarzania danych osobowych osób popierających projekt. Ustawodawca powinien precyzować jakie są cele przetwarzania danych osobowych oraz sposoby ich wykorzystywania, tak by regulacja była wyczerpująca dla realizacji celów ustawy, ale i bezpieczeństwa danych, w szczególności, gdy inicjatywa nie kończy się skierowaniem jej do parlamentu. Ustawa o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli wydana została w 1999 r, jej rozwiązania wymagają szczególnych rozwiązań w zakresie przetwarzania danych osobowych wyczerpująco ten temat określających.

Mając powyższe na uwadze, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych występuje o podjęcie prac nad uchwaleniem stosownych przepisów prawa. Deklaruje on jednocześnie chęć współpracy i udziału w omawianym procesie, jako że stosownie do art. 12 ustawy o ochronie

danych osobowych, organ do spraw ochrony danych osobowych ma nie tylko prawo, ale i obowiązek opiniować projekty aktów prawnych jak również inicjować doskonalenie przepisów obecnie obowiązujących, dotyczących ochrony danych osobowych. W razie zainicjowania takich prac przez projektodawcę, Generalny Inspektor deklaruje chęć współpracy i udziału w tym procesie, celem stworzenia przepisów zapewniających odpowiedni poziom ochrony danych osobowych.

Zgodnie z art. 19a ust. 3 ustawy o ochronie danych osobowych, podmiot, do którego zostało skierowane wystąpienie lub wnioski, o których mowa w ust. 1 i 2, jest obowiązany ustosunkować się do tego wystąpienia lub wniosku na piśmie **w terminie 30 dni od daty jego otrzymania.**

Informuję przy tym, że treść niniejszego wystąpienia wraz z udzieloną odpowiedzią opublikowana będzie na stronie internetowej Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.